

sklenile kartel (zvezo) ter si med seboj razdelile državno ozemlje, vsled česar ima vsaka pivovarna na svojem ozemlju neomejen monopol. To pa ni dobro, in sicer na kakovost piva, pa tudi na cene. Cene piva so sicer bile v zadnjih letih znižane, toda v glavnem z ozirom na znižanje trošarine na pivo. L. 1925 je bilo v Sloveniji plačano skoro 9 milijonov Din na račun trošarine na pivo, leta 1928 pa komaj 900.000, ker se je leta 1927 trošarina na pivo znižala skoro za 90 odstotkov. Da bi razbili kartel pivovaren, se gostilničarji pripravljajo, da osnujejo lastno pivovarno. Naše vinogradništvo, ki vodi težko borbo za obstanek, se je na zboru v Splitu pritožilo, da se pivovarniška industrija favorizira (daje se ji ugodnost in prednost) na škodo vinogradništva. Ta industrija je močno zaščitena z uvozno carino na tuje pivo, dočim je baš zaradi te visoke carine izvoz vina skoro onemogočen. Čehoslovaška bi mogla sprejeti dober del našega vina, vendar pa zahteva za svoje pivo znižanje uvozne carine.

Zdravnica Dr. med. Klara Kukovec se je vrnila in sprejema spet Krekova ulica 18, Maribor. 1455

Skupščina naših zadrugarjev.

Dne 26. novembra se je vršila v Mariboru skupščina zadrugarjev iz območja štajerskega pododbora Zadrugne zveze. Posamezne zadruge so bile zastopane polnoštvilno. Skupščino je otvoril dekan Sagaj, ki je pozdravil navzoče in predvsem voditelja našega združništva ministra dr. A. Korošca.

Poročilo o delovanju združništva je podal revizor Tirš. Iz daljšega poročila je treba naglasiti dejstvo, da posveča Zadrugna zveza posebno pažnjo Prekmurju, kjer ima že 18 posojilnic in 4 gospodarske zadruge. Delo našega združništva med Prekmurci je bilo težko radi predsodka: »Tudi te nove posojilnice bodo propadle, kakor so poprej madžarske.«

Vedno težavnejši položaj našega kmetovalca, vinogradnika in sadjarja je privedel do tega, da so se začele ustanovljati v območju pododbora tudi vinarske zadruge in da se stalno dela na tem, da se zmanjšajo stroški pri nakupu blaga in da se dobi izvoz.

Glede sadjarstva je omeniti, da je delovanje novo ustanovljene sadjarske zadruga bilo v letu 1929 jako uspešno ter je zadruga mnogo pripomogla k boljšemu nvočenju sadja in k večji koristi našemu ljudstvu s tem, da je prinesla v našo državo in sadjarjem več milijonov dinarjev denarja.

Program za bodoče združno delo je podal g. ravnatelj Vl. Pušenjak. Omenil je Osrednjo štajersko vinarsko zadrugo v Mariboru, ki se bo razvila v središče vseh štajerskih vinarskih zadrug in pa Štajersko sadjarsko zadrugo, ki je izvozila samo letošnjo jesen 115 vagonov svežega sadja.

Zadruga ima moderno moštarno in je ustvarila trgovske zveze z velikimi svetovnimi tvrdkami. Tekom letošnje

zime pa se bo izpeljala organizacija po vseh okrajih. Zadrugna posredovalnica v Mariboru ima predvsem nalogo, da zainteresira inozemstvo za našo produkcijo ter da dobi zvezo z odjemalci v inozemstvu. Omenjena posredovalnica ne bo sama delala kupčij in vzdrževala zalog, ampak bo nastopala zgolj kot posredovalnica za vse naše zadruge. Kot občekoristna ustanova za vse naše zadrugarje se je v Mariboru tudi osnovala Zadrugna samopomoč, katera se naj razširi letošnje zimo. V svrhu poglobitve združne misli se bodo tudi letos vršili enodnevni, oziroma dvodnevni gospodarski tečaji, potom katerih naj se zainteresirajo najširši sloji za napredek v kmetijstvu.

Izvajanjem obeh omenjenih združnih strokovnjakov je posvetil minister dr. Korošec nekaj vzpodbudnih nasvetov in pozival zbrane na delo za gospodarsko blagostanje našega ljudstva.

S skupščine je bila odposlana vdanostna brzojavka Njegovemu Veličanstvu kralju in pozdravna brzojavka kmetijskemu ministru.

Našim županstvom!

Izračunavanje odstotka občinskih doklad.

Predpisi, ki veljajo za sestavljanje, predlaganje in odobravanje občinskih proračunov za leto 1930, se bistveno razlikujejo od dosedanjih. Prav posebno se čuti izprememba pri odmerjenju občinskih doklad na državne neposredne davke. Po novem davčnem zakonu je namreč natančno določeno, do katere meje smejo občine same nalagati te doklade. Odmera pa povzroča predvsem težkoče radi tega, ker se je davčni predpis, to je državni osnovni davek od katerega se pobirajo doklade, v vseh občinah znatno zvišal.

Od več strani prihajajo vprašanja, kako naj se doklade z ozirom na novo davčno podlago predpisujejo. Ne bo torej odveč, ako to na kratko pojasnim.

Na primer: Občina Št. Ilj je imela davčnega predpisa za leto 1928 Din 9.184.— V letu 1929 pa znaša ta predpis Din 73.226.— Torej je zadnji predpis približno osemkrat višji, kakor v prejšnjem letu. Naravno je, da se z ozirom na zvišanje davčni predpis mora odstotek občinskih doklad znižati, ako hoče občina imeti enak dohodek od doklad, kakor v prejšnjem letu. Višji davčni predpis pa je utemeljen, ker se je v naši oblasti temeljni zemljiški davek zvišal za dvanajstkrat. Ne glede na to zvišanje pa je resnični davčni iznos na primer pri zemljarini nižji, kakor je bil v prejšnjih letih, ker so z zvišanjem osnovnega davčnega predpisa odpadle vse državne doklade.

Občina Št. Ilj rabi za pokritje primanjkljaja v svojem proračunu za leto 1930 od občinskih doklad na državne neposredne davke Din 33.692.— Kako naj občina izračuna odstotek te doklade?

Pravilo za izračunavanje odstotka je sledeče:

$\% = p \times 100/d$, pri čemur pomeni % odstotek doklad, ki ga občina namerava

vesti, p primanjkljaj, ki ga mora občina z dokladami kriti in d osnovni davčni (državni) predpis, od katerega namerava občina doklade pobirati.

Ako vzamemo občino Št. Ilj za vzgled, ki ima davčno podlago Din 73.226.— in primanjkljaja Din 33.692.—, bi se odstotek občinskih doklad izračunal na sledeči način: $\% = 33.692 \times 100 / 73.226 = 3.369.200 : 73.226 = 46 \%$. Ako uvede občina Št. Ilj v svojem proračunu 46 % doklado na državne neposredne davke, krije popolnoma izkazani primanjkljaj in ji ostane še par kovačev prebitka.

Proračunske tiskovine.

V proračunski tiskovini, ki so jo občine dobile za setavo proračuna, se je na četrti strani v V. poglavju vrinila tiskovna napaka. Pod »občinsko trošarino« se mora glasiti pravilno: **č) na likerje, rum in konjak po Din — od hektolitrske stopinje (in ne od 100 l), d) na špirit po Din — od hektolitrske stopinje (in ne od 100 l) in e) na žganje po Din — od hektolitrske stopinje (in ne od 100 litrov).** Sicer pa je bila ta napaka očitna, ker je v tem oziru okrožnica točna, razglas sklenjenih davščin in pa sejni zapisnik povsem v redu. Gž.

o novih pristojbinah

za preiskovanje najvažnejših kmetijskih proizvodov in sredstev, ki se pobirajo na Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru.

Ker so v naslovu omenjene pristojbine javnosti popolnoma neznane, saj niso bile še nikdar objavljene, hočem objaviti s tem važnejša določila, ki jih mora poznati vsak umni gospodar.

Vsak, ki prosi za kako analizo, mora kolekovati prošnjo s kolekom 5 Din in priložiti kolek 20 Din za rešitev, če želi, da se mu bo vloga sploh upoštevala. Povrh tega plačujejo vsi še posebne pristojbine za preizkušnjo. Oproščeni so plačevanja pristojbin **le vojni invalidi in oni dobrovoljci**, ki so dobili zemljo za kolonizacijo po zakonu o dobrovoljcih. V poedinih slučajih so oproščeni plačevanja taks tudi oni, ki predložijo potrjeno srezkega kmetijskega ekonomista, da so mali posestniki in da pravilno gospodarijo. Pristojbine znašajo pri enem vzorcu: moke 100 Din (mala analiza), 300 Din (velika analiza), mošta 120 Din, krmila 300 Din, surovega masla od 70 Din naprej, svinjske maści 300 Din, strdi 220 Din, mleka 100 Din (samo tolišča in gostota), žganja 150 Din, smetane 80 Din (samo tolišča), žvepla 60 Din, modre galice 60 Din, zemlje 120 Din, zemlje z določevanjem vrste za umetno gnojenje prikladnega gnojila 240 Din, vina 150 Din, sladkega vina 280 Din, sadjevca 150 Din, malinoveca 160 Din, pitne vode 300 Din, voska 300 Din.

Primerjevanje mlečnih tehtnic in moštih tehtnic, če kažejo prav 80 Din.

Navajal bi lahko še ostale pristojbine, a menim, da si je lahko že vsak iz tega napravil jasno sliko, da so pristojbine visoke. Vendar ne dosežejo še onih iz mirne dobe, razven morda pri nekaterih predmetih. V veljavo so stopile s prvim novembrom, prej so bile desetkrat nižje. Nov cenovnik ne pripozna nobenih olajšav združnim ustanovam in Kmetijski družbi. Pač pa uživajo take olajšave zadruga, če dajo umetno gnojilo v preiskovanje. Tako plačujejo za eno analizo kalijeve soli zadruga 30 Din, vsi ostali 40 Din; Thomasove moke zadruga 20 Din, vsi ostali 30 Din; apnenega dušika zadruga 25 Din, vsi ostali 30 Din.

Z visoko pristojbino so udarjeni vsi oni, ki nameravajo izvoziti vino. Dosedaj so dobivali izvozno potrdilo brezplačno. Odsedaj za naprej